

MINISTARSTVO FINANCIJA

**NOVI PRAVILNICI U SUSTAVU PRORAČUNA I
OSTALE AKTUALNOSTI U PRORAČUNSKOM
RAČUNOVODSTVU**

Danijela Stepić, glavna državna rizničarka

Vodice, listopad 2023.

- **Uvod**
- **Usvojeni podzakonski akti**
- **Ciljevi daljnjeg unapređenja proračunskih procesa**
- **Pristup u izradi novih podzakonskih propisa**
- **Smjer izmjena u proračunskom računovodstvu**

- U Ministarstvu financija, Državnoj riznici u pripremi je novi „paket” podzakonskih propisa za proračunske procese
  - obveza temeljem odredbi novog Zakona o proračunu
  - potreba za daljnjim unapređenjem proračunskih procesa

- **Paket podzakonskih propisa uključuje pravilnike vezano za:**
  - način vođenja registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika
  - način primjene modificiranog novčanog načela, odnosno modificiranog obračunskog načela u postupku planiranja i izvršavanja proračuna i financijskog plana
  - proračunske klasifikacije
  - način i uvjete otvaranja računa
  - način i uvjete izvršavanja proračuna s jedinstvenog računa proračuna
  - korištenje sredstava Europske unije – način planiranja, izvršavanja, evidentiranja i izvještavanja o sredstvima EU fondova
  - izgled i sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna
  - postupak zaduživanja JLP(R)S te postupak davanja suglasnosti i jamstva i načinu izvještavanja o zaduživanju, danim suglasnostima i jamstvima
  - proračunsko računovodstvo
  - financijsko izvještavanje u proračunskom računovodstvu

- **Paket podzakonskih propisa uključuje i naputak/pravilnike vezano za:**
  - okvirni sadržaj, minimalni skup podataka te način javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama (Naputak)
  - proračunski nadzor
  - izgled službene iskaznice proračunskog nadzora, vođenju očevidnika o službenim iskaznicama te načinu njihova izdavanja, uporabe i zamjene

Usvojeni podzakonski akti

- **Tijekom 2022. usvojeni su**

- Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN 37/2022)
- Pravilnik o postupku dugoročnog zaduživanja te davanja jamstva i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN br. 67/2022)
- Pravilnik o proračunskom nadzoru (NN 121/2022)
- Pravilnik o službenoj iskaznici inspektora financijskog i proračunskog nadzora (NN 121/2022)

Usvojeni podzakonski akti

- **NOVO - usvojeno u 2023.**

Naputak o transparentnosti - Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave - Narodne novine br. 59/2023

- **uređuje okvirni sadržaj, minimalni skup podataka, način javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama te učestalost objave i način masovnog preuzimanja javno objavljenih informacija**
- **obveznici primjene Naputka su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.**

Usvojeni podzakonski akti

Naputak o transparentnosti

- Informacije o trošenju sredstava predstavljaju informacije o isplatama pravnim i fizičkim osobama odnosno primateljima sredstava iz proračuna odnosno financijskog plana po bilo kojoj osnovi, izuzev informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima.
- **prve informacije o trošenju sredstava u skladu s odredbama Naputka obveznici su dužni objaviti najkasnije za mjesec siječanj 2024. godine i to do 20. veljače 2024. godine.**
- iste se mogu objavljivati i od dana stupanja na snagu Naputka.

Usvojeni podzakonski akti

NOVO – usvojeno u 2023.

Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana – Narodne novine br. 85/2023

- U odnosu na dosadašnje izvještavanje koje je obuhvaćalo izvještaje o izvršenju državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te financijskih planova izvanproračunskih korisnika, najznačajnija novost je da **su sada svi proračunski korisnici** državnog proračuna i svi proračunski korisnici proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave **u obvezi izraditi polugodišnje i godišnje izvještaje o izvršenju svojih financijskih planova.**
- Proračunski korisnici DP i JLP(R)S po **prvi puta**, počevši od polugodišnjeg izvještaja o izvršenju financijskog plana za 2023. godinu izrađuju izvještaje o izvršenju financijskog plana.
- **NOVO!** Dopunjen pojmovnik:
  - Izvorni plan je **prvi proračun odnosno financijski plan** usvojen od Hrvatskog sabora odnosno predstavničkog tijela,
  - Rebalans je **zadnji proračun odnosno financijski plan** usvojen od strane Hrvatskog sabora odnosno predstavničkog tijela.

Usvojeni podzakonski akti

NOVO – usvojeno u 2023.

Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana – Narodne novine br. 85/2023

- **PODSJETNIK!** Plan za proračunsku godinu iskazuje se na razini razreda i skupine ekonomske klasifikacije dok se ostvarenje/izvršenje za izvještajno razdoblje iskazuje na razini razreda, skupine, podskupine i odjeljka!
- **NOVO!** Izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije koji sadrži podatke o dodijeljenim i uplaćenim sredstvima te evidentiranim rashodima i izdacima iz fondova Europske unije odnosno po projektima za JLP(R)S, proračunske i izvanproračunske korisnike.
- Obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka **dodatno** sadrži i podatke o stanju novčanih sredstava na računima te podatke o приходima i primicima te rashodima i izdacima ostvarenim preuzimanjem preuzimanjem nefinancijske i financijske imovine.
- Izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima za proračun **je dopunjen** novim podacima dok proračunski i izvanproračunski korisnici izrađuju izvještaj ako su izdali jamstva i imali plaćanja po protestiranim jamstvima.

U postupku donošenja

❖ **Pravilnik o načinu i uvjetima otvaranja računa za provedbu specifičnih transakcija proračuna i proračunskih korisnika**

Uređuje:

- načine i uvjete otvaranja računa za specifične transakcije proračuna i proračunskih korisnika koje se po svrsi, namjeni, načinu provođenja i ostalim obilježjima ne mogu provoditi izravno preko jedinstvenog računa proračuna
- način te pravila izvršavanja navedenih specifičnih transakcija
- uvjete otvaranja računa proračunskih korisnika koji su izuzeti od obveze uplate prihoda, primitaka i drugih priljeva na jedinstveni račun proračuna odnosno izvršavanja rashoda, izdataka i drugih odljeva obvezu vođenja evidencije popisa računa proračuna i proračunskih korisnika.

Ciljevi daljnjeg unapređenja proračunskih procesa

3 TEMELJNA CILJA

- Unaprijediti sadržaj i kvalitetu podataka u proračunskim procesima
- Osigurati efikasniju i bržu pripremu informacija potrebnih za generiranje podataka na obračunskoj računovodstvenoj osnovi koju koriste nositelji službene statistike u RH kod izračuna rezultata opće države sukladno Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa (ESA 2010)
- Osigurati metodološke preduvjete za daljnju informatizaciju poslovnih procesa iz proračunskog ciklusa

Pristup u izradi podzakonskih propisa

- Povezanost i komplementarnost proračunskih procesa uvjetuje istovremenu izradu sveobuhvatnog „paketa” podzakonskih propisa
- Promjena metodologije u jednom procesu zahtijeva dosljednu promjenu u ostalim povezanim procesima na koje se promjena direktno ili indirektno odražava
- Analiza funkcionalnosti informacijskih sustava koji trebaju podržati promjene u metodologiji
- Analiza postojećih propisa, pravila, metodologije i preporuka
  - nalazi i preporuke Državnog ureda za reviziju
  - zahtjevi EUROSTATa
  - preporuke MMF iz izvještaja „Analiza razlika u odnosu na Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor i veza s proračunom
- Uključenost širokog kruga dionika – slijedi u narednom razdoblju !

Smjer promjena i očekivani efekti

Centralni fokus je na:

- **regulativi iz proračunskog računovodstva, proračunskih klasifikacija i financijskog izvještavanja**
- **računovodstvenom evidentiranju i financijskom izvještavanju o EU tijekovima**
- **poslovanje preko jedinstvenih računa riznica - maksimalna primjena**

Značaj proračunskog računovodstva

- računovodstvene evidencije i finansijski izvještaji glavni su izvor podataka za fiskalnu statistiku
- dva najvažnija pokazatelja fiskalne održivosti neke zemlje su:
  - visina javnog duga
  - rezultat opće države – deficit / suficit
- fiskalna statistika temelji se na ESA 2010 metodologiji
- ESA 2010 metodologija temelji se na obračunskoj računovodstvenoj osnovi
- kvaliteta i usporedivost podataka koje osiguravaju nacionalni računovodstveni sustavi od izuzetnog je značaja !

Načela priznavanja i iskazivanja poslovnih događaja u proračunu i računovodstvu

- **Proračun i izvještaji o izvršenju proračuna**

- **modificirano novčano načelo**

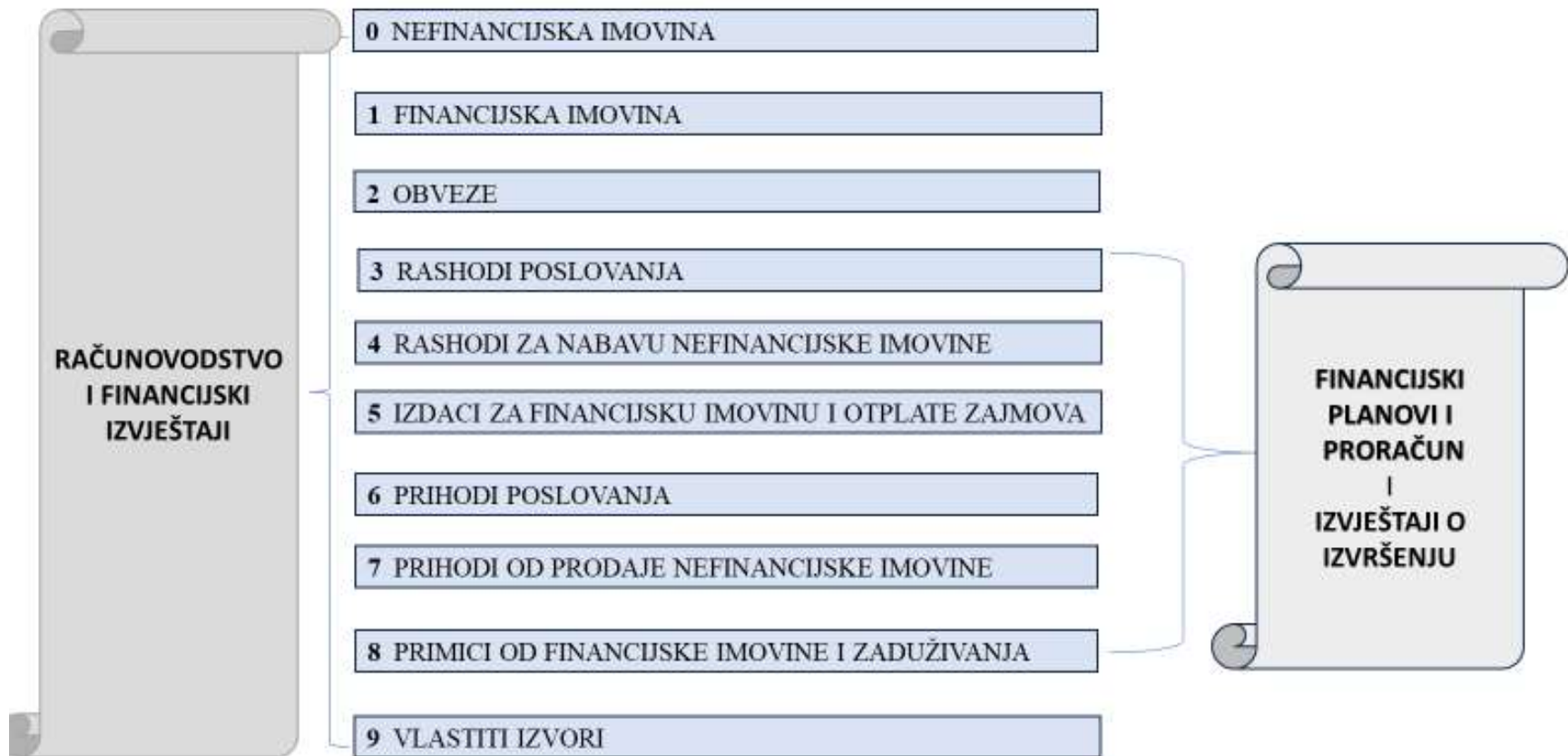
priprema i izvršavanje proračuna temelji se na novčanoj osnovi s određenim modifikacijama za transakcije koje nemaju novčani tijek, ali se iskazuju u planu i izvještaju o izvršenju proračuna (*npr. donacije nefinancijske imovine izvan općeg proračuna, prijeboji i sl.*)

- **Računovodstvo i financijski izvještaji**

- **modificirano načelo nastanka događaja**

- rashodi se priznaju po obračunskom načelu u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju
- prihodi se priznaju kada su naplaćeni, odnosno kada su mjerljivi i raspoloživi
- rashodi amortizacije nefinancijske imovine se ne iskazuju
- bilančno se prati ispravak vrijednosti nefinancijske imovine
- bilančno se prate obračunati prihodi

Računovodstvo u fokusu

Slika 1. Računski plan proračunskog računovodstva – temeljna struktura i veza s proračunom i financijskim planovima

Generiranje podataka o plaćenim rashodima poslovanja iz knjigovodstvenih evidencija

Primjer:

(1) nastali rashod i obveze za usluge

(2) plaćene obveze / plaćen rashod za usluge

323 Rashodi za usluge

(1) 100

2323 Obveze za usluge

(2) 100   100 (1)

11 Novčana sredstva

100 (2)

Generiranje podataka o plaćenim rashodima poslovanja iz knjigovodstvenih evidencija

- **potražna** strana računa **obveza** osigurava informacije o **stvorenim rashodima po njihovoj prirodnoj vrsti - obračunska osnova**
- **dugovna** strana računa **obveza** osigurava informacije o **plaćenim rashodima po njihovoj prirodnoj vrsti – novčana osnova**

323 Rashodi za usluge

(1) 100

11 Novčana sredstva

100 (2)

2323 Obveze za usluge

(2) 100   100 (1)

Generiranje podataka o plaćenim izdacima za financijsku imovinu iz knjigovodstvenih evidencija

Primjer: proračun i proračunski korisnici ulažu u stjecanje vrijednosnih papira (npr. dionica ili udjela u glavnicu kapitala), izdaci za kupnju odnosno stjecanje dionica ili udjela

11 Novčana sredstva	
	300 (1)

5 Izdaci za dionice i udjele	
(1) 300	

15 Dionice i udjeli u glavnicu	
(2) 500	

91 Vlastiti izvori	
	100 (2)

Evidentiranje prihoda

- primjenjuje se novčano načelo:
  - prihodi priznaju kada su naplaćeni - stvarni priljev novčanih sredstava na račun.
- Međutim kako bi računovodstvene evidencije omogućile da proračunski korisnici prate prihode i po obračunskoj osnovi (kada se izdaju fakture ili računi) u bilančnom razredu 9 otvorene su skupine 96 i 97 koji se koriste u svrhu evidentiranja obračunatih prihoda.

Evidentiranje prihoda

- potraživanje po izlaznoj fakturi i obračunati prihod (knjiženje 1),
- naplata potraživanja (knjiženje 2),
- zatvaranje obračunatog prihoda i priznavanje prihoda (knjiženje 3).

16 Potraživanja za prihode poslovanja

(1) 700   700 (2)

11 Novčana sredstva

(2) 700

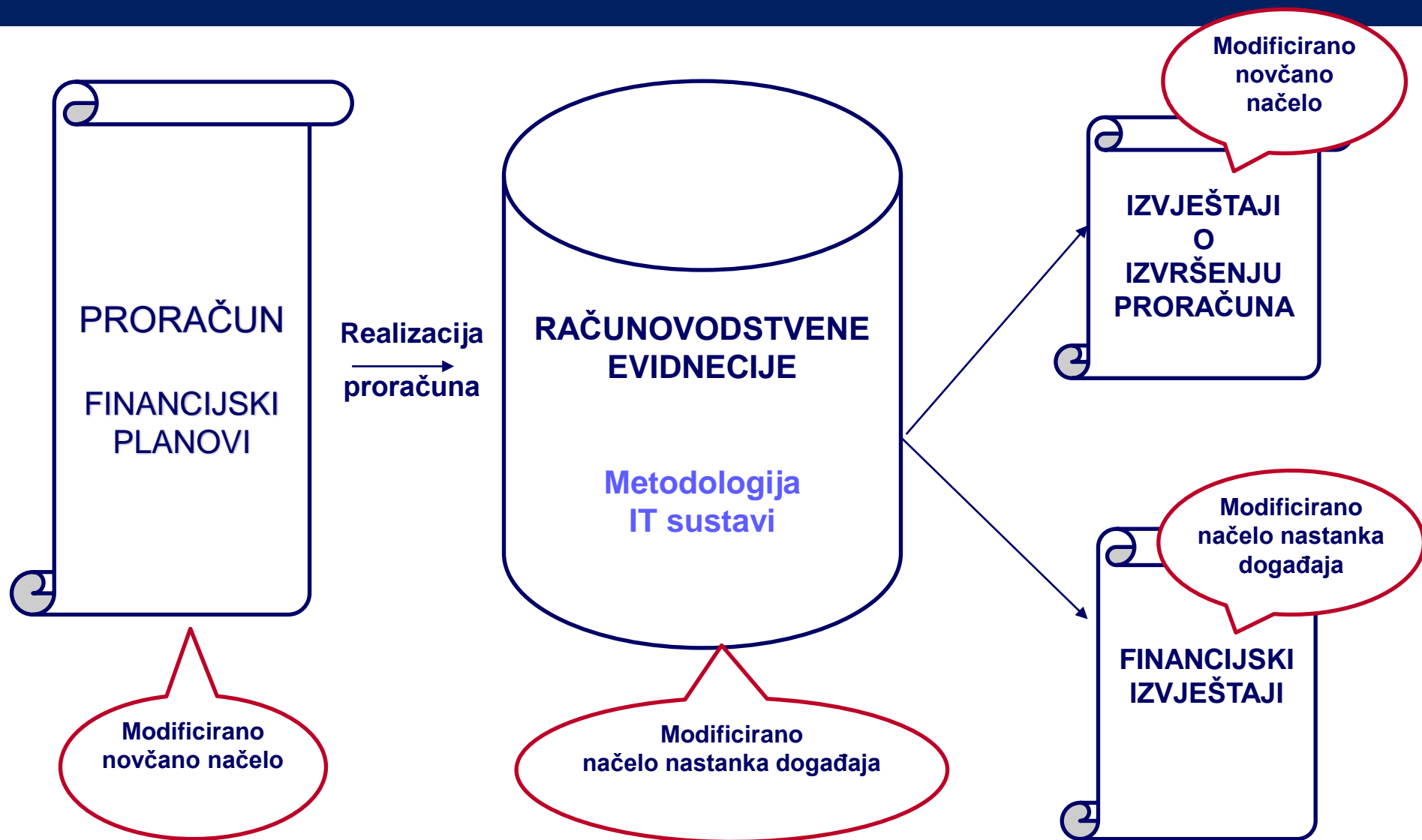
96 Obračunati prihodi poslovanja

(3) 700   700 (1)

6 Prihodi poslovanja

700 (3)

Računovodstvo u fokusu

Smjer daljnjeg razvoja proračunskog računovodstva

- Proširiti primjenu modificiranog načela nastanka događaja na rashode koji još nisu obuhvaćeni
  - pomoći, donacije izvan opće države
- osigurati daljnju usporedivost /paralelnost rashoda i obveza (3 i 23, 4 i 24)
- izdvojiti skupinu obveza koje nemaju direktnu vezu s rashodima – obveze za predujmove, depozite, jamčevne pologe, obveze za tuđe prihode
- jačanje bilančnih evidencija – potraživanja i obračunati prihodi, obveze za donacije i pomoći
- jačanje izvanbilančnih evidencija – potencijalnih obveza, potencijalnih potraživanja, tuđe imovine
- šira primjena proračunske klasifikacije – izvori financiranja
  - uvođenje podizvora financiranja, evidentiranje obračunskih prihoda i rezultata po izvorima financiranja
- prilagodbe u računskom planu i evidencijama radi evidentiranja EU tijekova

Smjer daljnjeg razvoja proračunskog računovodstva

- **Detaljnije će se urediti računovodstveno evidentiranje vezano za:**
  - temeljne poslovne transakcije
  - obveze za izdane trezorske zapise
  - plaće u naravi
  - zalihe i vođenje analitičkog knjigovodstva zaliha
  - revalorizacija imovine – uredit će se koja imovina podliježe revalorizaciji i način evidentiranja revalorizacije
  - poslovne promjene preko podskupine 915 – Promjene u vrijednosti i obujmu imovine
  - naplata potraživanja preuzimanjem nefinancijske i financijske imovine
  - potraživanje i naplata tuđih prihoda
  - potencijalne obveze iz zaključenih ugovora koje uz ispunjenje određenih ugovornih uvjeta postaju stvarne obveze (izvanbilančne evidencije)

VAŽNO – POSLOVANJE PREKO JEDINSTVENOG RAČUNA RIZNICA

- **Maksimalna primjena poslovanja preko jedinstvenog računa riznica**
- **Članak 50. Zakona o proračunu:**
  - **Državni proračun**
jedinstveni račun državnog proračuna
  - **Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave**
jedinstveni račun proračuna JLP(R)S
- **Ostvarivanje svih priljeva i izvršavanje svih odljeva proračuna i proračunskih korisnika državnog proračuna preko jedinstvenog računa državnog proračuna**
- **Ostvarivanje svih priljeva i izvršavanje svih odljeva proračuna i proračunskih korisnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave preko jedinstvenog računa proračuna JLP(R)S**

NAPOMENA - Isknjiženje i prijenos imovine iz projekta Podrška provedbi Cjelovite kurikularne reforme (CKR)

- **Odluka o isknjiženju i prijenosu imovine koja se vodila u poslovnim knjigama Ministarstva znanosti i obrazovanja u poslovne knjige škola sudionica projekta Podrška provedbi Cjelovite kurikularne reforme (CKR) (KLASA: 406-01/19-01/00217, URBROJ: 533-02-23-0015)**
- Popis imovine s pripadajućom nabavnom vrijednosti, obračunatim ispravkom vrijednosti, sadašnjom (knjigovodstvenom) vrijednosti i količinom opreme
- a) dobivenu imovinu škole su dužne isknjižiti iz izvanbilančne evidencije s danom 30. lipnja 2023. (predmetne imovina se u poslovnim knjigama škola vodila u izvanbilančnoj evidenciji) i iskazati na odgovarajućim računima imovine i ispravka vrijednosti preko osnovnog računa 91512 *Promjene u obujmu imovine*

NAPOMENA - Isknjiženje i prijenos imovine iz projekta Podrška provedbi Cjelovite kurikularne reforme (CKR)

Knjigovodstvena evidencija kod škole

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
S° <u>Izvanbilančna evidencija na 30.6.2023.</u>	1.000	99111	99611
1. <u>Isknjiženje izvanbilančne evidencije na temelju Odluke MZO</u>	1.000	99611	99111
2. Uknjiženje imovine u poslovne knjige Škole na temelju Odluke MZO	1.000	02211	
	1.000		91512
	500		02922
	500		91111
	1.000	91512	

NAPOMENA - Isknjiženje i prijenos imovine iz projekta Podrška provedbi Cjelovite kurikularne reforme (CKR)

- b) škole koje su imovinu sukladno uputi MZO u svojim poslovnim knjigama evidentirale na skupini računa 02 *Proizvedene dugotrajna imovina*, mogu svoju imovinu s 2. siječnja 2024. godine s računa 02 *Proizvedene dugotrajna imovina* preknjižiti na sitni inventar u okviru skupine 04 *Sitni inventar i auto gume* kako bi svu imovinu imali jednoznačno evidentirano sukladno čl. 18 Pravilnika i svojim Odlukama o razvrstavanju dugotrajne nefinancijske imovine u proizvedenu dugotrajnu nefinancijsku imovinu ili sitni inventar.
- Ako imovina koja se reklasificira nema sadašnje vrijednosti ista se isknjižava zaduženjem osnovnog računa ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine uz odobrenje odgovarajućeg osnovnog računa u skupini 02 *Proizvedena dugotrajna imovina*. Uz navedenu evidenciju, istovremeno se zadužuje osnovni račun imovine 04211 *Sitni inventar u upotrebi* i odobrava osnovni račun 04921 *Ispravak vrijednosti sitnog inventara u upotrebi* u visini nabavne vrijednosti bez provođenja evidencija preko podskupine 915.

NAPOMENA - Isknjiženje i prijenos imovine iz projekta Podrška provedbi Cjelovite kurikularne reforme (CKR)

Knjigovodstvena evidencija kod škole

⊕

Opis	Iznos	Račun	
		Duguje	Potražuje
S ^o prenesene imovine na 1. siječnja 2024.	1.000	02211	
	500		02922
	500		91111
1. Otpis preostale knjigovodstvene vrijednosti prenesene imovine	500	91111	
	500		02922
2. Isknjiženje dugotrajne imovine	1.000	91512	
	1.000		02211
	1.000	02922	
	1.000		91512
3. Reklasifikacija dugotrajne imovine u sitni inventar	1.000	04211	
	1.000		91512
	1.000	91512	
	1.000		04921

NAPOMENA ZA KRAJ

- **pravilnici o proračunskom računovodstvu, proračunskim klasifikacijama, financijskom izvještavanju, eu tijekomima su u izradi**
- **u finalnim nacrtima pravilnika moguće se određene modifikacije iznijetog na prethodnim slidovima u zavisnosti o oblikovanju konačnih metodoloških pristupa i rješenja !**

HVALA NA PAŽNJI